

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro

Directie Europees,
Internationaal en Agro
economisch beleid

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/Inv

Datum 17 februari 2020

Betreft Verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 27 januari 2020

Ons kenmerk

DGA-EIA / 20037087

Geachte Voorzitter,

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de uitkomsten van de Landbouw- en Visserijraad die op 27 januari jl.

Werkprogramma Kroatisch Voorzitterschap

Het Kroatische voorzitterschap presenteerde haar programma voor de komende zes maanden. De belangrijkste landbouwprioriteit is, wat het voorzitterschap betreft, om voor de zomer een akkoord met het Europees Parlement te bereiken over de transitieverordeningen voor het GLB.

Green Deal

Informatie van de Commissie

Bij dit agendapunt presenteerde vicepresident van de Europese Commissie Frans Timmermans de *European Green Deal* die op 11 december jl. door de Europese Commissie werd gepubliceerd. Volgens Timmermans biedt de Green Deal een strategie voor de aanpak van klimaatverandering en andere ernstige milieuitdagingen. Wat Timmermans betreft zijn de nationale Strategische Plannen (SP) van het GLB essentieel om de doelen uit de Green Deal te kunnen bereiken.

Landbouwcommissaris Wojciechowski benadrukte dat een passend GLB-budget onmisbaar is om de ambities uit de Green Deal in de landbouwsector te realiseren. Verder meldde Wojciechowski dat Europese Commissie momenteel onderzoekt wat de Green Deal betekent voor de conceptverordeningen voor het toekomstig GLB. "Hoewel het niet de bedoeling van de Commissie is om de voorstellen aan te passen, moet er onderzocht worden of de ambitieniveau van de Green Deal wordt gewaarborgd", aldus de landbouwcommissaris. Ook voegde hij toe dat er snel meer duidelijkheid komt over het beoordelingsproces van de SP's. Tot slot is de Europese Commissie voornemens met een lijstje van mogelijke eco-regelingen te komen.

Veel lidstaten vinden dat de voorstellen voor het toekomstig GLB een adequaat kader bieden waarbinnen de ambities uit de Green Deal kunnen worden gerealiseerd. Wel waarschuwt een groep lidstaten dat het Gemeenschappelijk

Landbouwbeleid primair voedselzekerheid dient te waarborgen. Volgens deze lidstaten mogen we dat niet uit het oog verliezen. Deze lidstaten benadrukken tevens dat de landbouwers met de komst van de Green Deal te maken krijgen met extra opgaven die alleen waargemaakt kunnen worden met een passend budget. De Commissie herhaalde haar welbekende repliek dat het budget van het toekomstig GLB afhankelijk is van de uitkomsten van MFK-onderhandelingen tussen de lidstaten.

Verder identificeerden de delegaties vragen en wensen over de doelstellingen van de Green Deal. Zo vroegen Frankrijk en Denemarken om een scherpe doelstelling voor de reductie van pesticiden. Ook voor vermindering van het gebruik van antibiotica moet een concreet doel gesteld worden, vonden deze twee lidstaten. Verschillende lidstaten vroegen om aandacht voor onderzoek, innovatie of nieuwe technologie. Anderen benadrukten het belang van herkomstetikettering, ook voor verwerkte producten. Een groot aantal lidstaten wil ook meer aandacht voor de bosbouwstrategie en het belang van de bosbouwsector m.b.t. de Green Deal. Tot slot wilde een groep lidstaten dat er in de landbouw- en Visserijraad stil wordt gestaan bij de biodiversiteitsstrategie.

Namens Nederland heb ik ingebracht dat ik kan instemmen met de hoofdlijnen van de Green Deal maar dat nog veel zaken uitgewerkt moeten worden. Na deze uitwerking is pas de eindconclusie bekend. Ik heb ook benadrukt dat de ambitie in het GLB voor milieu en klimaat niet afhankelijk moet zijn van de uitkomst van het MFK-onderhandelingen. We moeten de uitdaging van een klimaatneutraal Europa in 2050 niet bij boeren weghalen, maar juist samen met boeren aangaan. Aangezien er ten tijde van dit debat nog geen afgestemde kabinetspositie over de Green Deal was, heb ik mij tijdens de discussie beperkt tot een aantal zaken die wat mij betreft opheldering behoeven. Zo heb ik de Europese Commissie om verduidelijking gevraagd over de relatie tussen het GLB en *Farm to Fork* strategie en de relatie tussen het GLB en het terugdringen van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen, meststoffen en antibiotica, zoals is aangegeven in de Green Deal. Gezien de centrale rol die de Commissie ziet voor de SP's in het behalen van de doelen van de Green Deal, heb ik nogmaals het belang van de transparante beoordeling van de SP's benadrukt. Tot slot heb ik de oproep om het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen te verminderen gesteund. Wel is het goed om aandacht te houden voor een passende transitieperiode.

Overgangsbepalingen GLB *Gedachtewisseling*

Dit punt betreft de regelgeving die nodig is om betalingen in het kader van het GLB te kunnen voortzetten wanneer het nieuwe GLB niet tijdig in werking kan treden. Het Kroatische voorzitterschap gaf bij dit agendapunt te kennen voornemens te zijn om zo snel mogelijk tot een algemene oriëntatie te komen en voor de transitieperiode geen grote veranderingen door te voeren, zodat er nog voor de zomer een akkoord met het Europees Parlement bereikt kan worden.

Een forse meerderheid van de delegaties steunde dit voornemen van het voorzitterschap. Geen enkel lidstaat sprak zich tegen dit voornemen uit. Ook wensten de sprekers geen nieuwe grote beleidsmatige wijzigingen door te voeren

voor de transitieperiode. Wel vroeg een groep lidstaten om de verlenging van de reeds goedgekeurde operationele programma's van PO's in de groente- en fruitsector tot hun einddatum mogelijk te maken. Verder waren er lidstaten die voor een overgangperiode van één jaar of juist twee jaar pleitten.

Ik heb namens Nederland de voorstellen van het voorzitterschap gesteund. Het is niet realistisch om nog voor de transitieperiode de kaders van het GLB (ingrijpend) te wijzigen. Wel wil ik bezien hoe we binnen die kaders ook in de transitieperiode het GLB in Nederland beter kunnen richten op de actuele opgaven en afspraken om de landbouw te verduurzamen, met name op het gebied van klimaat, stikstof en biodiversiteit.

Diversenpunt: Dierenwelzijnslabel
Informatie van de Duitse delegatie

De Duitse minister pleitte bij dit agendapunt voor een verplicht EU-breed dierenwelzijnslabel. Volgens Duitsland zou zo'n EU-breed dierenwelzijnslabel voor nieuwe marktkansen voor producten die voldoen aan hogere welzijnsstandaarden kunnen zorgen. De hogere kosten voor veehouders zouden dan gecompenseerd kunnen worden via hogere opbrengstprijzen. Ook meent Duitsland dat een dierenwelzijnslabel het handelsverkeer (in gelabelde producten) in de EU eenvoudiger kan maken.

Veel lidstaten gaven aan het belangrijk te vinden de consument beter te informeren. Wel gaven deze lidstaten aan behoefte te hebben aan een effectbeoordeling van het voorstel van Duitsland.

Ik heb het voorstel van Duitsland gesteund en ik onderken de positieve invloed die goede dierenwelzijnslabeling kan hebben op het verbeteren van het welzijn van landbouw-productiedieren. Private labels spelen hierin een belangrijke rol, zoals het succes van het Nederlandse Beter Leven Keurmerk aantoonde. Wel heb ik aangegeven dat een label zoals geopperd door Duitsland andere (goede) labels niet mag verdringen. Ook dient bezien te worden of andere duurzaamheidsaspecten ingebouwd kunnen worden in een Europees labelingskader (zoals milieu- en natuuraspecten).

De Europese Commissie liet weten het Duitse voorstel en de mogelijke effecten daarvan te zullen bestuderen.

Diversenpunt: Etikettering van Honing
Informatie van de Sloveense delegatie

Een tiental delegaties heeft onder leiding van Slovenië een verklaring ingediend over de oorsprongsetikettering van honing. In de verklaring roepen deze lidstaten op tot de aanpassing van richtlijn (EU) 2001/110 met duidelijkere regels voor herkomstetikettering, onder andere voor de categorie 'gemengde EU- en niet EU-honing'. Deze lidstaten stellen dat de Europese producenten door hogere productiekosten niet kunnen concurreren met geïmporteerde honing uit derde landen.

Deze oproep kon op steun van een groot aantal delegaties rekenen. De Europese Commissie gaf aan dat dit onderwerp in het kader van de strategie 'from farm to fork' mogelijk aan de orde komt.

Diversenpunt: Terugkoppeling Conferentie Afrikaanse Varkenspest (AVP)

Informatie van de Commissie

Bij dit agendapunt gaf de Europese Commissie een terugkoppeling de internationale conferentie over AVP die op 17 januari jl. plaatsvond in Berlijn. Het doel van de conferentie was om te komen tot gecoördineerde, wereldwijde acties om de impact van de ziekte op onder andere de varkenssector, milieu en voedselzekerheid te verkleinen.

Ik heb namens Nederland het belang van een goede en coherente aanpak om de AVP te beheersen nogmaals onderstreept.

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit